

HUR KÄNNER MAN IGEN EN PSYKOPAT?

Copyright © Kristina Wennergren

- **ATT ARBETA MED EN MYTOMAN ELLER PSYKOPAT**
  - **MYTOMANI**
  - **PSYKOPATI**
- **HUR UPPTÄCKER MAN SOM TERAPEUT ATT MAN HAR EN PSYKOPAT BREDVID SIG?**
  - **HUR BEMÖTER MAN EN PSYKOPAT?**
  - **KAN PSYKOPATEN LURA EN TERAPEUT?**
  - **PSYKOPATER ÄR MANIPULATIONENS MÄSTARE**
  - **ATT HA EN PSYKOPAT TILL MOTSTÅNDARE**

ATT ARBETA MED EN MYTOMAN ELLER PSYKOPAT

Den som arbetar med behandlingar och terapier av olika slag behöver lära sig att snabbt känna igen de olika symptom en klient har, när hon eller han kommer för en behandling eller session av något slag. Utan vetskapen om aktuell diagnos kan inte sessionerna starta från rätt punkt. Om terapeuten har de kunskaper som behövs, kan man ta fram den rätta strategin när arbetet börjar.

Strategi behövs när man har att göra med en psykopat. Den terapeut som blivit lurad av en mytoman eller psykopat har fått en nyttig lärdom att ta med sig i fortsatt arbete med människor.

Man vet kanske inte i förväg när man ska möta en mytoman eller psykopat. Nu börjar ett arbete med stora utmaningar. Det är lättare för en terapeut att arbeta med en klients skygglappar än att bryta igenom stenhårda barriärer av mytomani och psykopati.

En procent av Jordens befolkning lär vara psykopater - oftast män - men de finns även bland kvinnor, maskulint starka kvinnor. En psykopat är ingen mes, ingen tillbakadragen tyst liten person som inte vågar ta plats eller uttrycka sin mening. Tvärtom – han tar ut svängarna så långt det går. Han tänjer gränser, utmanar ödet och riskerar ständigt sitt anseende och sin värdighet som människa. Han har ingen självkänedom, ingen förmåga att se sig själv utifrån, så som andra ser honom, eller som de klarsynta gör när de ser igenom honom. Han är inte alltid lätt att avslöja, inte förrän efteråt, och därför kommer han undan med det mesta och lämnar många avlånga ansikten bakom sig.

MYTOMANI

En psykopat är alltid en mytoman, men en mytoman behöver inte alltid vara en psykopat, även om dessa två egenskaper är närbesläktade. Gränserna ligger mycket nära varandra.

En mytoman kan vara den svåraste klienten, en av de största utmaningar en terapeut kan få i sin praktik. Han ljuger hela tiden, till synes helt utan anledning. Men psykopaten går ännu längre. Han inte bara ljuger, han lurar och bedrar när de utsedda offren minst anar det.

PSYKOPATI

Psykopaten ljuger, manipulerar och duperar. Psykopaten har sällan några riktigt nära vänner. Med risk för att bli avslöjad vill han inte komma alltför nära någon. Han klarar inte av en granskning. Psykopaten är hemlighetsfull, ingen kommer honom riktigt nära inpå livet. Han vet att kommer någon för nära, kan han när som helst bli avslöjad som den lögnare och falskspelare han är. Flyktmönster är vanligt. Alla avslöjanden får honom att fly undan och börja söka nya offer på sin väg. Varje hotfull situation får honom att lämna scenen och förmodligen aldrig komma tillbaka, allt beroende på hur hotfull situationen är.

Psykopater lever på att lura andra. Utan offer är han ingen. Utan offer har han ingen att livnära sig på. Så fort han gjort bort sig hos någon är han därför ständigt på jakt efter nya offer.

För en behandlare som arbetar med personlig utveckling är det normalt att en klient är intresserad av att göra positiva förändringar i sitt liv, men en psykopat är fullständigt ovillig att ändra på någonting i sin personlighet, och därför hamnar en sådan person sällan eller aldrig frivilligt hos en psykolog eller annan terapeut. Han är ju redan perfekt i sina egna ögon, så varför skulle han behöva terapi?

I sina egna ögon är han alltså överlägsen alla andra. Han har en övertro på sig själv. Allt han ser och hör filtreras genom hans eget seende och blir omgjort för att kvarhålla föraktet för de individer han möter utmed vägen. Psykopaten ser en fiende i alla, till och med de som älskar och skyddar honom mest. Han vet innerst inne att i det långa loppet kan ingen acceptera hans attityder och beteenden, och därför lever han alltid med vetskapen att han förr eller senare blir bortstött och icke önskvärd.

Det är alltså sällan man får en fullfjädrad psykopat som klient, om man inte arbetar inom kriminal- eller psykvården. Inom slutna behandling kan det ingå i psykopatens manipulerande värld att gå med på en behandling som en låtsaslek för att skaffa sig förmåner av ett eller annat slag. Psykopaten vet att han nästan alltid kommer undan det mesta med de osanningar han är expert på att hitta på. Under bråkdelen av en sekund har han spottat ur sig ett svar som passar hans revolutionerande hjärna och egoistiska syften. Det behövs en klarsynt behandlare att se mönstren och upptäcka alla lögnare.

HUR UPPTÄCKER MAN SOM TERAPEUT ATT MAN HAR EN PSYKOPAT BREDVID SIG?

Om man ändå får en psykopat som klient, vad behöver man se upp med och hur känner man igen honom? Normalt sett tänker man innan man svarar på frågor.

Psykopaten däremot svarar snabbt och självsäkert utan att tänka. Han klarar inte av att se verkligheten som den är utan gör om den. Han ljugar i varje mening han uttalar, även när han inte behöver ljuga. Med vänlighet, charm, smicker och inställsamhet bygger psykopaten upp ett förtroende och lurar sitt byte att tro på det han säger, allt för att tjäna de egna syftena.

Dessa människor svarar alldeles för fort för att det ska vara någon sanningshalt i det de säger. När han ertappas och ifrågasätts har han alltid en snabb men ologisk bortförklaring till hands. Men han säger det med sådan inlevelse att han själv tror på det, och den han talar med blir ofta överrumplad av det ologiska i sammanhanget och förstår inte vad som hänt förrän långt senare. Psykopaten har ett oerhört starkt försvar.

HUR BEMÖTER MAN EN PSYKOPAT?

Det krävs att terapeuten visar respekt och förståelse för en sådan klient för att över huvud taget kunna komma in bakom alla ridåer av osanningar, samtidigt som man måste se upp så att man inte hamnar i samma slags energier, att man själv börjar manipulera för att få de ärliga svaren. Terapeuten måste alltså vara vaksam och se upp, så att man inte i denna process blir manipulativ själv - för eget maktmissbruk och egen vinning.

Saken är till sin natur mycket besvärlig. Har man som behandlare hamnat i en oärlig dialog med psykopaten, då har man blivit manipulerad av sin klient, vilket inte alls är ovanligt för den som inte är vaksam under processens gång. Det är just manipulering som psykopaten är specialist på.

I behandlingsprocessen med psykopaten behöver arbete med begreppet "ärlighet" prioriteras, att se på saker och ting som de är, att skilja på illusion och verklighet. Det handlar också om att omvärdera de skortsiktiga fördelarna som ljugandet innebär.

Psykopaten lever med tvångstankar som får dem att vända på alla sanningar och uttala ständiga motsägelser. Gå mot strömmen är ett tvångsbehov. Han är "psychologically reversed" – "psykologiskt tvärtemot" normalt sunt förnuft. Han har programmerat sig så från början. Mönstren sitter hårt och instinktivt och förändras sällan eller aldrig.

Många psykopater kommer mycket långt i karriären. Hög intelligens finns. Bara ljugandet och fantiserandet kräver ett mycket stort och snabbt intellekt.

Många brottslingar är psykopater, dvs många psykopater blir brottslingar. En del psykopater tillbringar därför stor del av sitt liv i fängelse, vare sig de kommer från samhällets övre eller undre skikt. Mönstren är präglade vid en så tidig ålder att det enligt psykiatri inte går att ändra. Skadan är redan skedd. Något erkännande om egna brister och felbedömningar existerar inte, inte heller öppenhet för egna positiva förändringar. Saken lär vara oreparerbar till sin natur.

Allt detta berättar för oss att man som terapeut behöver närma sig det sårade lilla barnet på insidan och oerhört varsamt titta på vad som utspelade sig vid denna tidiga

ålder. Finns det en möjlighet att det inte är obotligt? Knappast, men terapeuten kan så positiva frön och inspirera till ett annat slag av tänkande. Ge beröm för hans stora intellekt, han är mottaglig för beröm, uppmuntra till att använda intellektet i andra sammanhang där det gynnar alla, speciellt honom själv.

Terapeuten kan också visa psykopaten att han syns, även när han inte vill eller tror att han gör det, och att rävspelet inte går hem hos alla. När psykopaten börjar förstå hur han är sedd, kan han för egen vinnings skull agera lite "snällare", men så fort han blir ställd mot väggen och blir rädd, blir han "ond" igen. Snällheten är aldrig varaktig. Den är mer spelad än äkta. En psykopat är bara snäll, lydig eller följsam när det finns en vinning involverad.

KAN PSYKOPATEN LURA EN TERAPEUT?

Själv arbetar jag med utbildning av bildtolkare. Mina elever frågar mig om psykopaten kan lura en bildtolkare. Mitt svar är att vem som helst kan lura en bildtolkare, speciellt psykopaten som är specialist på att luras. Men detta kan endast ske i början av en bildprocess. Bilder, som är det undermedvetnas språk, är ännu tydligare än ord. Under bildprocessens gång kommer alltid sanningar fram. Det går alltså inte att lura en skicklig bildtolkare i längden, knappast mer än en halv session, därför att bilden berättar bortanför orden. Bilden berättar om det undermedvetna, det som ligger fördolt för psykopaten själv men som kan läsas av en duktig bildtolkare. En välutbildad bildtolkare läser bilder som andra läser ord.

Det finns ingen speciell färg, form, placering eller komposition i bilden som avslöjar dessa människor. Det krävs en intuitiv bildtolkare som kan skrapa på lögnernas yta och varsamt ställa de rätta frågorna, där personen ifråga inte känner sig hotad. Det värsta dessa människor vet är att bli avslöjade som lögnare.

PSYKOPATER ÄR MANIPULATIONENS MÄSTARE

"Psykopati är abnormitet i form av opålitlighet, ombytlighet och okänslighet för andras väl och ve", säger uppslagsböckerna. För en psykopat suddas moral och etik ut.

Psykopati kan handla om ...

- avsaknad av empatisk förmåga
- dålig förmåga att ta motgångar och besvikelser
- dålig inlevelseförmåga
- oförmåga att uppleva skuld känslor
- ovillighet att ta ansvar för sina handlingar
- självdestruktivitet
- ständiga behov av omväxling, spänning och starka sinnesintryck
- svag identitetskänsla
- svag impuls kontroll
- svårigheter att upprätta djupa, varaktiga och lojala relationer till andra

Psykopater har ...

- dålig moral
- egna lagar – de överträder lätt de samhälleliga lagar som finns
- hög självbild
- indirekt kommunikation
- inga djupa vänskaper, endast ytliga "charmkontakter"
- inga självinsikter
- ingen medkänsla
- ingen plikt känsla
- inget samvete
- känslomässiga murar omkring sig
- lätt för att inbilla sig det som gynnar dem själva eller som slår ner andra
- många idéer
- revirtänkande
- stark fantasi
- starka skygglappar
- starkt revirtänkande
- stor drivkraft
- stor duperingsförmåga
- stort behov av kontroll
- svåra personlighetsstörningar
- svårt att förutse konsekvenserna av sina handlingar
- svårt för att stanna upp och njuta

Psykopater är...

- "levande" och påhittiga - skapar ständigt "yttre brus" för att slippa känna sin egen tomhet
- aggressiva
- avundsjuka
- bra på att bluffa
- driftiga människor men kan inte alltid förvalta det de åstadkommit
- drömmare
- ensamma
- farliga för andra människor som har kränkt eller hotat dem
- farliga för sina utvalda offer
- framgångsrika
- giriga
- hårda
- hämndlystna
- hänsynslösa
- i botten eller i toppen på samhället
- kalla under press
- lagöverträdare
- missbrukare av ett eller annat slag
- oansvariga
- oförutsägbara
- okänsliga
- omskrivna för framgång eller brottslig verksamhet

- otrygga
- patologiska lögnare
- rastlösa
- risktagare
- rädda innerst inne, men trots det kastar de sig blint in i det de är rädda för
- rörliga
- självförhärligande
- som kameleonter, de vet hur de skall röra sig i "fina" sammanhang
- spänningssökande
- trevliga och behagliga till det yttre
- trovärdiga
- övertygande, det är mycket lätt att gå på vad de säger, även för de som är medvetna om deras tendenser

En psykopat...

- avskräcks inte av obehagliga konsekvenser, förstår dem inte, kan inte förutse dem
- blir lätt uttråkad
- bortförklarar
- bryr sig inte om vem han kör över eller hur
- bryter överenskommelser
- bygger murar omkring sig av starka självförsvar
- charmerar
- drar sig inte för vilka metoder som helst för att driva sin vilja igenom
- får ofta som han vill
- får plötsliga utbrott som ej är adekvata för situationen
- förnedrar, förgör och njuter av att plåga sin opponent eller de som är svagare
- förvränger verkligheten; hans lögn är för honom själv fullständigt sanna, inte ens kalla fakta eller överväldigande bevis får honom att inse eller erkänna de egna lögnerna
- hatar att bli motsagd
- kan gapa, skrika, slåss och hota om situationen kräver det
- smider planer för att nå sina syften
- glömmer aldrig en oförrätt
- har ej kontakt med sina känslor
- hotar sig till stora framgångar och fördelar, eller ställer in sig för att komma dit
- kan ej ta kritik
- kan gå över döda kroppar för att tjäna pengar eller föra fram sitt ord
- klarar ej av motgångar och obehagliga överraskningar, reagerar då med stort raseri
- klarar inte av att mista kontroll
- känner stor triumf inför sina segrar över andra människor
- känslokalla
- känslomässigt störda
- kör "charmoffensiver"
- lever i en fantasivärld
- lider brist på reaktioner där de borde reagera
- manipulerar och bedrar

- måste få komma i första rummet
- offerar andra för att rädda sig själva
- projicerar sina egna svagheter och förseelser på andra eller den eventuella motståndaren
- förstår ej på djupet begrepp som plikt, förlåtelse, kärlek, moral, godhet, ödmjukhet, medkänsla etc
- reagerar ej på straff
- saknar inlevelse med andra
- saknar medkänsla för sina offer
- släpper ingen för nära inpå sig
- smickrar
- spelar upp skådespel för att få som han vill
- svarar ofta på något annat än det som frågas om
- söker alltid överläge
- testar sin omgivning och ser var han kan tänja gränser
- tycker om att ha kontroll – och ser till att han har det
- undervärderar andras intelligens
- utför hänsynslöst vidriga handlingar
- utnyttjar andra för egen vinning
- utnyttjar makt
- visar en kall och hård fasad
- vägrar lyssna och ta in logiska förklaringar
- vägrar ta ansvar för konsekvenserna av sina handlingar
- ångrar ingenting
- överskattar sig själv
- överskrider gränser, normer och lagar
- övervärderar andra människors kompetens om dessas eventuella insatser skulle passa hans syften

Det bor kanske en liten psykopat i de flesta människor, men den som lyder under många av ovanstående uppräknade punkter är definitivt en fullfjädrad psykopat.

Även när han blir tagen på bar gärning nekar psykopaten till vad han gjort eller sagt. Skygglapparna är starka och omedvetna. Försvaret är av pansar och mycket övertygande. Han projicerar och byter samtalsämne. Snabbt och skickligt skyller han ifrån sig och pratar bort sin motståndare. I sina egna ögon är han alltid oskyldig, vad han än har gjort och vad han än har ertappats med. Han räknar alltid med att hans lögn blir verkliga så fort någon tror på dem, att de är identiska med andras verklighet. Det är så han arbetar, idogt och med stor uthållighet.

I slutändan förgör psykopaten inte sällan sig själv utan att bry sig det minsta om vilka som följer med i fallet. Men hur illa han än har skadat sig själv, och även andra, kommer han alltid igen med förnyad kraft. Han är outtröttlig när det gäller att skapa sin egen verklighet, helt väsensskilt från samhällets beprövade sanningar.

ATT HA EN PSYKOPAT TILL MOTSTÅNDARE

Den farligaste motståndare en människa kan ha är en psykopat. Den som skiljer sig från en psykopat kan inte räkna med en lycklig skilsmässa eller livslång vänskap. Situationen bjuder inte alls på det. Psykopaten är helt överlägsen sin motståndare. Han krossar och pulvriserar sin f d partner. Ofta segrar han i alla juridiska instanser ända upp till Högsta Domstolen. Dels ger han sig aldrig, och dels är hans manipuleringskonst så stor att till och med garvade advokater, åklagare och domare går på hans beräknande insinuationer, skickligt genomtänkta lögner och väl valda ord.

Hur kan allt detta komma sig? Glöm aldrig bort; **Psykopaten är manipulationens mästare** och totalt hänsynslös i sitt naturliga agerande. Han kan sälja sin egen mor, överge sina barn för resten av livet och sprida falska sanningar om den han levt med och som stöttat honom i många år. Han har inga känslomässiga band till någon annan än till sig själv.

Om man vill sluta gå i psykopatens fällor och slippa riskera framtida möten med fortsatta lögner och falskspel, måste man avstå helt från att ha en relation med en psykopat/före detta partner. Den som har lärt sin läxa lämnar scenen och ser till att man inte har att göra med denna person igen. Utkomsten är alltid att man är både kränkt och överkörd, lurad och försmådd. Det går inte att lita på en psykopat hur mycket man än önskar, vill och försöker. Ett löfte kan brytas inom en halv sekund. Det går inte att ha ett naturligt förhållande till en ex-make eller –maka med denna fastställda eller icke fastställda diagnos utan att alltid vara på sin vakt mot fortsatta tricks.

De flesta psykopater går lösa i samhället och gör mest skada i sin omedelbara omgivning. Få har fått diagnosen, om de inte hamnat i rättsväsendet och blivit utsatta för ofrivillig granskning. Ingen psykopat går frivilligt med på att titta på sig själv eller låta andra göra det.